

10. VYDÁNÍ

OŠETŘOVATELSKÉ DIAGNÓZY

Definice a klasifikace
2015–2017

Ohniska ošetrovatelských diagnóz v Taxonomii II NANDA-I a s nimi související diagnózy, které jsou uvedeny

- Adaptivní kapacita (s. 318)
- Alergická reakce (s. 387)
- Alergická reakce na latex (s. 388)
- Aspirace (s. 347)
- Autonomní dysreflexie (s. 320)
- Bolest (s. 404)
- Compliance (s. 129)
- Dekubity (s. 362)
- Dentice (s. 357)
- Dezorganizované chování (s. 322)
- Duchovní strádání (s. 340)
- Duchovní well-being (s. 329)
- Dysfunkce (s. 361)
- Emancipované rozhodování
- Funkce jater (s. 150)
- Gastrointestinální motilita (s. 176)
- Gastrointestinální perfuze (s. 204)
- Glykemie (s. 147)
- Hypertermie (s. 392)
- Hypotermie (s. 393)
- Chování zaměřené na zdraví
- Chůze (s. 194)
- Infekce (s. 345)
- Inkontinence (s. 161)
- Integrita kůže (s. 364)
- Integrita tkáně (s. 369)
- Kardiovaskulární funkce (s. 203)
- Kojení (s. 136)
- Komfort (s. 401)
- Komunikace (s. 233)
- Konflikt při rozhodování (s. 331)
- Konflikt rolí (s. 269)
- Kontaminace (s. 382)
- Kontrola impulzů (s. 229)
- Krvácení (s. 348)
- Lidská důstojnost (s. 239)
- Management zdraví (s. 127)
- Materské mléko (s. 135)
- Morální strádání (s. 335)
- Naděje (s. 237)
- Nadváha (s. 134)
- Násilí vůči druhým (s. 375)
- Násilí vůči sobě (s. 376)
- Nauzea (s. 403)
- Nespavost (s. 183)
- Obezita (s. 142)
- Objem tekutin (s. 153)
- Obraz těla (s. 247)
- Odolnost (s. 313)
- Ochrana (s. 343)
- Opomíjení jedné strany (s. 223)
- Organizace chování (s. 324)
- Osamělost (s. 409)
- Osobní identita (s. 240)
- Otrava (s. 385)
- Ovládání emocí (s. 228)
- Pády (s. 350)
- Paměť (s. 232)
- Pohyblivost (s. 188)
- Plánování aktivity (s. 290)
- Plnění rolí (s. 270)
- Polykání (s. 145)
- Pooperační zotavení (s. 368)
- Popírání (s. 303)
- Porod (s. 277)
- Postoj (s. 192)
- Posttraumatický syndrom (s. 285)
- Poškození (s. 352)
- Poškození při manipulaci (s. 354)
- Potulka (s. 196)
- Procesy v rodině (s. 261)
- Průchodnost dýchacích cest (s. 346)
- Průjem (s. 175)
- Reakce na jodové kontrastní látky (s. 386)
- Reakce na odpojení od ventilátoru (s. 211)
- Religiozita (s. 336)
- Regulace nálad (s. 309)
- Renální perfuze (s. 205)
- Retence moči (s. 167)
- Rodičovství (s. 255)
- Rovnováha elektrolytů (s. 151)
- Rovnováha tekutin (s. 152)
- Rozhodování (s. 330)
- Růst (s. 413)
- Sebepečce (s. 213)
- Sebepečce při koupání (s. 214)
- Sebepečce při oblékání (s. 215)
- Sebepečce při vyprazdňování (s. 217)
- Sebepečce při stravování (s. 216)
- Sebepečce (s. 242)
- Sebepoškození (s. 377)
- Sebevražda (s. 378)
- Sebeúcta (s. 243)
- Sexuální dysfunkce (s. 275)
- Sezení (s. 191)
- Schopnost přemísťovat se (s. 193)
- Sliznice (s. 360)
- Smutek (s. 316)
- Sociální interakce (s. 272)
- Sociální izolace (s. 410)
- Spánek (s. 185)
- Spontánní ventilace (s. 206)
- Srdeční výdej (s. 200)
- Strach (s. 304)
- Stres (s. 317)
- Stresový syndrom z přemístění (s. 288)
- Suché oko (s. 349)
- Syndrom bolesti (s. 408)
- Syndrom křehkého stáří (s. 121)
- Syndrom náhlého úmrtí kojenice (s. 366)
- Syndrom nepoužívání (s. 187)
- Šok (s. 363)
- Tělesná teplota (s. 391)
- Tepelné poranění (s. 355)
- Termoregulace (s. 398)
- Tkáňová perfuze (s. 207)
- Tolerance aktivity (s. 197)
- Trauma (s. 372)
- Traumatický syndrom po znásilnění (s. 287)
- Truchlení (s. 306)
- Udržování domácnosti (s. 213)
- Udržování zdraví (s. 125)
- Udušení (s. 367)
- Únava (s. 195)
- Úzkost (s. 292)
- Úzkost ze smrti (s. 302)
- Verbální komunikace (s. 234)
- Vylučování (s. 159)
- Výměna plynů (s. 179)
- Vývoj (s. 414)
- Výživa (s. 140)
- Vzorec dýchání (s. 199)
- Vzorec sexuality (s. 276)
- Vzorec spánku (s. 186)
- Vzorec výživy (s. 139)
- Vztah (s. 266)
- (úzký) vztah (s. 260)
- Vztah matky k plodu (s. 281)
- Zácpa (s. 168)
- Zájmové aktivity (s. 119)
- Zanedbávání sebe sama (s. 219)
- Zátěž v roli (s. 251)
- Zdatnost (s. 310)
- Zdraví (s. 123)
- Zmatenost (s. 225)
- Znalosti (s. 230)
- Způsob života (s. 120)
- Zvládání zátěže (s. 294)
- Žloutenka (s. 148)

NANDA International, Inc.

OŠETŘOVATELSKÉ DIAGNÓZY

DEFINICE & KLASIFIKACE

2015–2017

10. vydání

Editoři:

T. Heather Herdman, PhD, RN, FNI

a

Shigemi Kamitsuru, PhD, RN, FNI

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

NANDA International, Inc.

OŠETŘOVATELSKÉ DIAGNÓZY

Definice & klasifikace

2015–2017

Editori:

T. Heather Herdman, PhD, RN, FNI; Shigemi Kamitsuru, PhD, RN, FNI

Překlad:

PhDr. Bc. Pavla Kudlová, PhD.

Odborná revize překladu:

doc. PhDr. Andrea Pokorná, Ph.D.; PhDr. Lucie Sikorová, Ph.D.; Mgr. Vlasta Wirthová

Odborné konzultace:

Mgr. Pavel Kleisl

All Rights Reserved. Official translation from the English language edition published by John Wiley & Sons: **NURSING DIAGNOSES – Definitions And Classification 2015–2017** copyright © 2014, 2012, 2009, 2007, 2005, 2003, 2001, 1998, 1996, 1994 NANDA International. Responsibility for the accuracy of the translation rests solely with Grada Publishing, a. s., and is not the responsibility of John Wiley & Sons Inc. No part of this book may be reproduced or retranslated in any form without the written permission of John Wiley & Sons Inc.

Poznámka: U vybraných ošetřovatelských diagnóz je v hranatých závorkách vysvětlující text překladatelky, nejedná se o oficiální terminologii NANDA-I.

Cover Design © John Wiley & Sons 2015

Translation © PhDr. Bc. Pavla Kudlová, PhD., 2015

České vydání © Grada Publishing, a.s., 2015

Vydala Grada Publishing, a.s.

U Průhonu 22, Praha 7

jako svou 6099. publikaci

Odpovědná redaktorka Mgr. Ivana Podmolíková

Sazba a zlom Karel Mikula

Počet stran 464

1. české vydání, Praha 2015

Vytisklo TISK CENTRUM s.r.o., Moravany

Názvy produktů, firem apod. použité v knize mohou být ochrannými známkami nebo registrovanými ochrannými známkami příslušných vlastníků, což není zvláštním způsobem vyznačeno.

Postupy a příklady v této knize, rovněž tak informace o lécích, jejich formách, dávkování a aplikaci jsou sestaveny s nejlepším vědomím autorů. Z jejich praktického uplatnění však pro autory ani pro nakladatelství nevyplynávají žádné právní důsledky.

ISBN 978-80-271-9009-6 (ePub)

ISBN 978-80-271-9008-9 (pdf)

ISBN 978-80-247-5412-3 (print)

Obsah

<i>Směrnice pro udělení autorských práv NANDA International, Inc.</i>	<i>xvii</i>
<i>Předmluva</i>	<i>xix</i>
<i>Úvod</i>	<i>xxii</i>
<i>O webové stránce</i>	<i>xxiii</i>

ČÁST 1 ZMĚNY V TERMINOLOGII NANDA INTERNATIONAL 1

Úvod 3

T. Heather Herdmanová, RN, PhD, FNI

Co je nového ve vydání

Diagnózy a klasifikace 2015–2017? 4

Poděkování 4

Autoři kapitol 4

Recenzenti kapitol 4

Recenzent standardizace diagnostických pojmů 5

Změny diagnóz pro podporu zdraví a rizikových diagnóz 5

Nové ošetrovatelské diagnózy 2015–2017 5

Tabulka I.1 Nové ošetrovatelské diagnózy NANDA-I 2015–2017 6

Revidované ošetrovatelské diagnózy 2015–2017 7

Změny v zařazování aktuálních diagnóz v rámci taxonomie II
NANDA-I 2015–2017 7

Tabulka I.2 Revidované ošetrovatelské diagnózy NANDA-I
2015–2017 8

Tabulka I.3 Změny v zařazování ošetrovatelských diagnóz
NANDA-I 2015–2017 10

Revize názvů ošetrovatelských diagnóz v taxonomii II NANDA-I
2015–2017 10

Tabulka I.4 Revize názvů ošetrovatelských diagnóz NANDA-I
2015–2017 10

Ošetrovatelské diagnózy vyřazené z taxonomie II NANDA-I 2015–2017 11

Tabulka I.5 Ošetrovatelské diagnózy odstraněné
z taxonomie II NANDA-I 2015–2017 11

Standardizace pojmů diagnostických indikátorů 12

Další změny ve vydání 2015–2017 13

ČÁST 2 OŠETŘOVATELSKÁ DIAGNÓZA 15

Kapitola 1: Základy ošetrovatelské diagnózy 19

Susan Gallagher-Lepaková, RN, PhD

Obrázek 1.1 Příklad spolupráce zdravotnického týmu 20

Jak sestra (nebo student/ka ošetrovatelství) postupuje při stanovení
diagnózy? 21

Obrázek 1.2	Modifikovaný ošetrovatelský proces	21
	Pochopení ošetrovatelských konceptů	21
	Posouzení	22
	Ošetrovatelská diagnóza	22
Tabulka 1.1	Součásti názvu ošetrovatelské diagnózy	23
Tabulka 1.2	Klíčové termíny pro rychlý přehled	23
	Plánování/intervence	24
	Vyhodnocení	25
	Používání ošetrovatelské diagnózy	25
	Stručné shrnutí kapitoly	26
	Časté otázky nových studentů ohledně ošetrovatelských diagnóz	27
	Reference	27
Kapitola 2:	Od posouzení po diagnózu	28
	<i>T. Heather Herdmanová, RN, PhD, FNI,</i>	
	<i>Shigemi Kamitsuru, RN, PhD, FNI</i>	
	Co se děje během ošetrovatelského posouzení?	28
	Obrázek 2.1 Kroky od posouzení k diagnóze	29
	Proč posuzují sestry?	29
	Screeningové posouzení	30
	Nejen prosté „vyplňování kolonek“	30
	Posuzovací struktura	31
	Měli bychom jako posuzovací strukturu používat taxonomii NANDA-I?	31
	Analýza dat	32
	Subjektivní versus objektivní data	32
	Obrázek 2.2 Převádění dat na informace: případ Caroline, 14leté dívky ošetrované ambulantně	33
	Spojování informací a hledání vzorce	35
	Obrázek 2.3 Modifikovaný ošetrovatelský proces	35
	Stanovení potenciálních ošetrovatelských diagnóz (diagnostických hypotéz)	35
	Hlubkové posouzení	36
	Potvrzení/vyvrácení potenciálních ošetrovatelských diagnóz	37
	Obrázek 2.4 Hlubkové posouzení: případ Caroline, 14leté dívky ošetrované ambulantně	38
	Eliminace možných diagnóz	39
	Nové potenciální diagnózy	40
	Rozlišování mezi podobnými diagnózami	40
	Tabulka 2.1 Případ Caroline: srovnání zjištěných určujících znaků a souvisejících faktorů	41
	Tabulka 2.2 Případ Caroline: srovnání domén a tříd potenciálních diagnóz	43
	Obrázek 2.5 SEA TOW: Nástroj uvažování při diagnostickém rozhodování	43

Vytváření diagnózy/stanovení priorit	44
Shrnutí	45
Reference	45
Kapitola 3: Úvod do taxonomie NANDA-I	47
<i>T. Heather Herdmanová, RN, PhD, FNI</i>	
Taxonomie: vizualizace struktury taxonomie	47
Obrázek 3.1 Domény a třídy v obchodě	
<i>Klasifikované potraviny, a.s.</i>	49
Obrázek 3.2 Třídy a koncepty <i>Klasifikovaných potravin, a.s.</i>	50
Klasifikace v ošetrovatelství	51
Obrázek 3.3 Domény a třídy taxonomie II NANDA-I	52
Obrázek 3.4 Doména I NANDA-I <i>Podpora zdraví s třídami</i>	
a ošetrovatelskými diagnózami	54
Používání taxonomie NANDA-I	55
Strukturování ošetrovatelského kurikula	55
Obrázek 3.5 Doména Aktivita/odpočinek taxonomie II	
NANDA-I	56
Stanovení ošetrovatelské diagnózy mimo váš obor	57
Obrázek 3.6 Používání taxonomie II a terminologie NANDA-I	
pro identifikaci a validaci ošetrovatelských diagnóz mimo pole	
odborné působnosti sestry	57
Případová studie paní Lendové	58
Obrázek 3.7 Diagnostikování paní Lendové	59
Stručná historie taxonomie ošetrovatelských diagnóz NANDA-I	59
Tabulka 3.1 Domény, třídy a ošetrovatelské diagnózy	
v taxonomii II NANDA-I	60
Obrázek 3.8 Sedm domén navrhované taxonomie III	70
Obrázek 3.9 Domény a třídy navrhované taxonomie III	71
Tabulka 3.2 Domény, třídy a ošetrovatelské diagnózy	
navrhované taxonomie III	72
Reference	79
Kapitola 4: Taxonomie II NANDA-I: specifikace a definice	80
<i>T. Heather Herdmanová, RN, PhD, FNI</i>	
Struktura taxonomie II	80
Obrázek 4.1 Referenční terminologický model ISO	
pro ošetrovatelskou diagnózu	81
Multiaxiální systém pro vytváření diagnostických konceptů	81
Obrázek 4.2 Model ošetrovatelské diagnózy NANDA-I	82
Definice os	82
Osa 1: Ohnisko diagnózy	82
Osa 2: Předmět diagnózy	83
Tabulka 4.1 Diagnostická ohniska ošetrovatelských diagnóz	
NANDA-I	84

Osa 3: Posouzení	86
Tabulka 4.2 Definice a posouzení termínů v ose 3 taxonomie II NANDA-I	86
Osa 4: Umístění	87
Tabulka 4.3 Umístění v ose 4 taxonomie II NANDA-I	87
Osa 5: Věk	87
Osa 6: Čas	87
Osa 7: Stav diagnózy	88
Vývoj a předkládání ošetrovatelské diagnózy	88
Obrázek 4.3 Model ošetrovatelské diagnózy NANDA-I: Zhoršené sezení (jedince)	89
Obrázek 4.4 Model ošetrovatelské diagnózy NANDA-I: Riziko dezorganizovaného chování kojence	89
Obrázek 4.5 Model ošetrovatelské diagnózy NANDA-I: Snaha zlepšit zvládání zátěže v rodině	89
Další vývoj	90
Reference	90
Další doporučená literatura	90

Kapitola 5: Často kladené otázky **91**

T. Heather Herdmanová, RN, PhD, FNI,

Shigemi Kamitsuru, RN, PhD, FNI

Základní otázky o standardizovaných ošetrovatelských jazycích	91
Základní otázky o NANDA-I	92
Základní otázky o ošetrovatelských diagnózách	96
Otázky ohledně určujících znaků	101
Otázky ohledně souvisejících faktorů	102
Otázky ohledně rizikových faktorů	103
Rozlišování mezi podobnými ošetrovatelskými diagnózami	104
Obrázek 5.1 Diagnostická pomůcka SNAPPS	104
Otázky ohledně vývoje plánu léčby	105
Obrázek 5.2 Tripartitní model ošetrovatelské praxe	105
Otázky ohledně výuky/učení ošetrovatelských diagnóz	107
Otázky ohledně používání elektronických zdravotních záznamů NANDA-I	109
Otázky o vývoji a přezkoumávání diagnóz	110
Otázky ohledně textu <i>NANDA-I Definice a klasifikace</i>	111
Reference	112

ČÁST 3 OŠETŘOVATELSKÉ DIAGNÓZY NANDA INTERNATIONAL **113**

Úvahy o mezinárodním využití Ošetrovatelských diagnóz NANDA-I **115**

T. Heather Herdmanová, RN, PhD, FNI

Doména 1: Podpora zdraví **117**

Třída 1. Uvědomování si zdraví	119
Nedostatek zájmových aktivit – 00097	119
Sedavý způsob života – 00168	120
Třída 2. Management zdraví	121
Syndrom křehkosti ve stáří – 00257	121
Riziko syndromu křehkosti ve stáří – 00231	122
Oslabené zdraví v komunitě – 00215	123
Chování náchylné ke zdravotním rizikům – 00188	124
Neefektivní udržování zdraví – 00099	125
Neefektivní management zdraví [Neefektivní péče o zdraví] – 00078	126
Snaha zlepšit management zdraví	
[Snaha zlepšit péči o zdraví] – 00162	127
Neefektivní management zdraví v rodině	
[Neefektivní řízení zdraví v rodině] – 00080	128
Non compliance – 00079	129
Neefektivní ochrana – 00043	131
 Doména 2: Výživa	 133
Třída 1. Příjem potravy	135
Nedostatek mateřského mléka – 00216	135
Neefektivní kojení – 00104	136
Přerušené kojení – 00105	137
Snaha zlepšit kojení – 00106	138
Neefektivní vzorec výživy kojence – 00107	139
Nevyvážená výživa : méně než je potřeba organismu – 00002	140
Snaha zlepšit výživu – 00163	141
Obezita – 00232	142
Nadváha – 00233	143
Riziko nadváhy – 00234	144
Porušené polykání – 00103	145
Třída 2. Trávení	
V současnosti žádné diagnózy	
Třída 3. Vstřebávání	
V současnosti žádné diagnózy	
Třída 4. Metabolismus	147
Riziko nestabilní glykemie – 00179	147
Novorozenecká žloutenka – 00194	148
Riziko novorozenecké žloutenky – 00230	149
Riziko zhoršené funkce jater – 00178	150
Třída 5. Hydratace	151
Riziko nerovnováhy elektrolytů	
[Riziko dysbalance elektrolytů] – 00195	151
Snaha zlepšit rovnováhu tekutin – 00160	152
Snížený objem tekutin [Dehydratace] – 00027	153
Riziko sníženého objemu tekutin [Riziko dehydratace] – 00028	154

Zvýšený objem tekutin [Hyperhydratace] – 00026	155
Riziko nevyváženého objemu tekutin	
[Riziko dysbalance tekutin] – 00025	156
Doména 3: Vylučování a výměna	157
Třída 1. Funkce močového systému	159
Zhoršené vylučování moči – 00016	159
Snaha zlepšit vylučování moči – 00166	160
Funkční inkontinence moči – 00020	161
Močová inkontinence s přetékáním – 00176	162
Reflexní inkontinence moči – 00018	163
Stresová inkontinence moči – 00017	164
Urgentní inkontinence moči – 00019	165
Riziko urgentní inkontinence moči – 00022	166
Retence moči – 00023	167
Třída 2. Funkce gastrointestinálního systému	168
Zácpa – 00011	168
Riziko zácpy – 00015	170
Chronická funkční zácpa – 00235	171
Riziko chronické funkční zácpy – 00236	173
Vnímaná zácpa [Habituaální zácpa] – 00012	174
Průjem – 00013	175
Dysfunkční gastrointestinální motilita – 00196	176
Riziko dysfunkční gastrointestinální motility – 00197	177
Inkontinence stolice – 00014	178
Třída 3 Funkce kožního systému	
V současnosti žádné diagnózy	
Třída 4. Funkce dýchacího systému	179
Porucha výměny plynů – 00030	179
Doména 4: Aktivita/odpočinek	181
Třída 1. Spánek/odpočinek	183
Nespavost – 00095	183
Nedostatek spánku – 00096	184
Snaha zlepšit spánek – 00165	185
Narušený vzorec spánku – 00198	186
Třída 2. Aktivita/cvičení	187
Riziko syndromu nepoužívání	
[muskuloskeletálního systému] – 00040	187
Zhoršená pohyblivost na lůžku – 00091	188
Zhoršená tělesná pohyblivost – 00085	189
Zhoršená pohyblivost na vozíku – 00089	190
Zhoršené sezení – 00237	191
Zhoršený postoj – 00238	192
Zhoršená schopnost přemísťování se – 00090	193

Zhoršená chůze – 00088	194
Třída 3. Rovnováha energie	195
Únava – 00093	195
Potulka – 00154	196
Třída 4. Kardiovaskulární/pulmonální reakce	197
Intolerance aktivity – 00092	197
Riziko intolerance aktivity – 00094	198
Neefektivní vzorec dýchání – 00032	199
Snížený srdeční výdej – 00029	200
Riziko sníženého srdečního výdeje – 00240	202
Riziko zhoršené kardiovaskulární funkce – 00239	203
Riziko neefektivní gastrointestinální perfuze – 00202	204
Riziko neefektivní renální perfuze – 00203	205
Zhoršená spontánní ventilace – 00033	206
Riziko snížené srdeční tkáňové perfuze – 00200	207
Riziko neefektivní cerebrální tkáňové perfuze – 00201	208
Neefektivní periferní tkáňová perfuze – 00204	209
Riziko neefektivní periferní tkáňové perfuze – 00228	210
Dysfunkční reakce [organismu] na odpojení od ventilátoru [Obtížné odvykání od ventilátoru] – 00034	211
Třída 5. Sebepečce	213
Zhoršené udržování domácnosti – 00098	213
Deficit sebepečce při koupání – 00108	214
Deficit sebepečce při oblékání – 00109	215
Deficit sebepečce při stravování – 00102	216
Deficit sebepečce při vyprazdňování – 00110	217
Snaha zlepšit sebepečci – 00182	218
Zanedbávání sebe sama – 00193	219
Doména 5: Percepce/kognice	221
Třída 1. Pozornost	223
Opomíjení jedné strany [těla] – 00123	223
Třída 2. Orientace	
V současnosti žádné diagnózy	
Třída 3. Pociťování/vnímání	
V současnosti žádné diagnózy	
Třída 4. Kognice	225
Akutní zmatenost – 00128	225
Riziko akutní zmatenosti – 00173	226
Chronická zmatenost – 00129	227
Labilní ovládání emocí – 00251	228
Neefektivní kontrola impulzů – 00222	229
Nedostatečné znalosti – 00126	230
Snaha zlepšit znalosti – 00161	231
Zhoršená paměť – 00131	232

Třída 5. Komunikace	233
Snaha zlepšit komunikaci – 00157	233
Zhoršená verbální komunikace – 00051	234
Doména 6: Sebepercepce	235
Třída 1. Sebepojetí	237
Snaha zvýšit naději – 00185	237
Beznaděj – 00124	238
Riziko oslabení lidské důstojnosti – 00174	239
Narušená osobní identita – 00121	240
Riziko narušení osobní identity – 00225	241
Snaha zlepšit sebepojetí – 00167	242
Třída 2. Sebeúcta	243
Chronicky nízká sebeúcta – 00119	243
Riziko chronicky nízké sebeúcty – 00224	244
Situačně nízká sebeúcta – 00120	245
Riziko situačně nízké sebeúcty – 00153	246
Třída 3. Obraz těla	247
Narušený obraz těla – 00118	247
Doména 7: Vztahy mezi rolemi	249
Třída 1. Role pečovatelů	251
Zátěž v roli pečovatele – 00061	251
Riziko zátěže v roli pečovatele – 00062	254
Narušené rodičovství – 00056	255
Snaha zlepšit rodičovství – 00164	257
Riziko narušení rodičovství – 00057	258
Třída 2. Rodinné vztahy	260
Riziko narušení vztahu – 00058	260
Dysfunkční procesy v rodině – 00063	261
Narušené procesy v rodině – 00060	264
Snaha zlepšit procesy v rodině – 00159	265
Třída 3. Plnění rolí	266
Neefektivní vztah – 00223	266
Snaha zlepšit vztah – 00207	267
Riziko neefektivního vztahu – 00229	268
Konflikt rodičovských rolí – 00064	269
Neefektivní plnění rolí – 00055	270
Zhoršená sociální interakce – 00052	272
Doména 8: Sexualita	273
Třída 1. Sexuální identita	
V současnosti žádné diagnózy	
Třída 2. Sexuální funkce	275
Sexuální dysfunkce – 00059	275

Neefektivní vzorec sexuality – 00065	276
Třída 3. Reprodukce	277
Neefektivní průběh porodu	
[Neefektivní perinatální období] – 00221	277
Snaha o lepší průběh porodu	
[Snaha o lepší perinatální období] – 00208	279
Riziko neefektivního průběhu porodu	
[Riziko neefektivního perinatálního období] – 00227	280
Riziko narušení vztahu matky k plodu – 00209	281
 Doména 9: Zvládání/tolerance zátěže	283
Třída 1. Posttraumatické reakce	285
Posttraumatický syndrom – 00141	285
Riziko posttraumatického syndromu – 00145	286
Traumatický syndrom po znásilnění – 00142	287
Stresový syndrom z přemístění – 00114	288
Riziko stresového syndromu z přemístění – 00149	289
Třída 2. Reakce na zvládání zátěže	290
Neefektivní plánování aktivit – 00199	290
Riziko neefektivního plánování aktivit – 00226	291
Úzkost – 00146	292
Obranné zvládání zátěže – 00071	294
Neefektivní zvládání zátěže – 00069	295
Snaha zlepšit zvládání zátěže – 00158	296
Neefektivní zvládání zátěže v komunitě – 00077	297
Snaha zlepšit zvládání zátěže v komunitě – 00076	298
Oslabené zvládání zátěže v rodině – 00074	299
Neschopnost zvládat zátěž v rodině – 00073	300
Snaha zlepšit zvládání zátěže v rodině – 00075	301
Úzkost ze smrti – 00147	302
Neefektivní popírání [Neefektivní popírání skutečnosti] – 00072	303
Strach – 00148	304
Truchlení – 00136	306
Komplikované truchlení – 00135	307
Riziko komplikovaného truchlení – 00172	308
Zhoršená regulace nálady – 00241	309
Snaha zlepšit zdatnost – 00187	310
Bez mocnost – 00125	311
Riziko bez mocnosti – 00152	312
Zhoršená odolnost – 00210	313
Snaha zvýšit odolnost – 00212	314
Riziko zhoršené odolnosti – 00211	315
Chronický smutek – 00137	316
Stresové přetížení – 00177	317
Třída 3. Neurobehaviorální stres	318

Snížení nitrolební adaptivní kapacity – 00049	318
Autonomní dysreflexie – 00009	319
Riziko autonomní dysreflexie – 00010	320
Dezorganizované chování kojence – 00116	322
Snaha zlepšit organizaci chování kojence – 00117	324
Riziko dezorganizovaného chování kojence – 00115	325
Doména 10: Životní principy	327
Třída 1. Hodnoty	
V současnosti žádné diagnózy	
Třída 2. Přesvědčení	329
Snaha zlepšit duchovní well-being [pohodu] – 00068	329
Třída 3. Soulad hodnot/přesvědčení/jednání	330
Snaha zlepšit rozhodování – 00184	330
Konflikt při rozhodování – 00083	331
Zhoršení svobodného rozhodování – 00242	332
Snaha zlepšit svobodné rozhodování – 00243	333
Riziko zhoršení svobodného rozhodování – 00244	334
Morální strádání – 00175	335
Zhoršená religiozita – 00169	336
Snaha zlepšit religiozitu – 00171	338
Riziko zhoršené religiozity – 00170	339
Duchovní strádání – 00066	340
Riziko duchovního strádání – 00067	342
Doména 11: Bezpečnost/ochrana	343
Třída 1. Infekce	345
Riziko infekce – 00004	345
Třída 2. Tělesné poškození	346
Neefektivní průchodnost dýchacích cest – 00031	346
Riziko aspirace – 00039	347
Riziko krvácení – 00206	348
Riziko suchého oka – 00219	349
Riziko pádů – 00155	350
Riziko poškození – 00035	352
Riziko poškození rohovky – 00245	353
Riziko perioperačního zranění při manipulaci [s pacientem] – 00087	354
Riziko tepelného poranění – 00220	355
Riziko poranění močového ústrojí – 00250	356
Poškozená dentice – 00048	357
Poškozená sliznice ústní – 00045	358
Riziko poškození sliznice ústní – 00247	360
Riziko periferní neurovaskulární dysfunkce – 00086	361
Riziko dekubitu – 00249	362
Riziko šoku – 00205	363

Narušená integrita kůže – 00046	364
Riziko narušení integrity kůže – 00047	365
Riziko syndromu náhlého úmrtí kojence – 00156	366
Riziko udušení – 00036	367
Prodloužení pooperačního zotavení – 00100	368
Riziko prodloužení pooperačního zotavení – 00246	369
Narušená integrita tkáně – 00044	370
Riziko narušení integrity tkáně – 00248	371
Riziko traumatu – 00038	372
Riziko vaskulárního traumatu – 00213	374
Třída 3. Násilí	375
Riziko násilí vůči druhým – 00138	375
Riziko násilí vůči sobě – 00140	376
Sebepoškození – 00151	377
Riziko sebepoškození – 00139	379
Riziko sebevraždy – 00150	380
Třída 4. Environmentální rizika	382
Kontaminace – 00181	382
Riziko kontaminace – 00180	384
Riziko otravy – 00037	385
Třída 5. Obranné procesy	386
Riziko nežádoucích reakcí na jodové kontrastní látky – 00218	386
Riziko alergické reakce – 00217	387
Alergická reakce na latex – 00041	388
Riziko alergické reakce na latex – 00042	390
Třída 6. Termoregulace	391
Riziko nerovnováhy tělesné teploty – 00005	391
Hypertermie – 00007	392
Hypotermie – 00006	393
Riziko hypotermie – 00253	395
Riziko perioperativní hypotermie – 00254	397
Neefektivní termoregulace – 00008	398
Doména 12: Komfort	399
Třída 1. Tělesný komfort	401
Zhoršený komfort – 00214	401
Snaha zlepšit komfort – 00183	402
Nauzea – 00134	403
Akutní bolest – 00132	404
Chronická bolest – 00133	405
Porodní bolest – 00256	407
Syndrom chronické bolesti – 00255	408
Třída 2. Komfort prostředí	401
Zhoršený komfort – 00214	401
Snaha zlepšit komfort – 00183	402

Třída 3. Sociální komfort	409
Zhoršený komfort – 00214	401
Snaha zlepšit komfort – 00183	402
Riziko osamělosti – 00054	409
Sociální izolace – 00053	410
 Doména 13: Růst/vývoj	 411
Třída 1. Růst	413
Riziko disproporčního růstu – 00113	413
Třída 2. Vývoj	414
Riziko opožděného vývoje – 00112	414
 Ošetřovatelské diagnózy přijaté pro Vývoj a klinickou validaci 2015–2017	 415
Porucha energetického pole – 00050	415
 ČÁST 4 NANDA INTERNATIONAL, INC. 2015–2017	 417
 Prohlášení NANDA International	 419
Využití taxonomie II jako hodnoticí struktury	419
Struktura prohlášení ošetřovatelské diagnózy při začlenění do plánu péče	419
 Postupy a návod pro předkládání a revidování diagnóz	 421
NANDA International	421
Předkládání diagnózy NANDA-I: kritéria pro úroveň důkazů	421
 Glosář termínů	 424
Ošetřovatelská diagnóza	424
Diagnostické osy	425
Komponenty ošetřovatelské diagnózy	427
Definice pro klasifikaci ošetřovatelských diagnóz	428
Reference	428
 Pozvánka ke vstupu do NANDA International	 430
NANDA International: organizace, jejíž hybnou silou jsou členové	430
Naše vize	430
Naše poslání	430
Naš cíl	430
Naše historie	431
Závazek NANDA International	431
Možnosti zapojení	432
Proč vstoupit do NANDA-I?	432
Kdo používá taxonomii NANDA International?	433
 Rejstřík	 434

Směrnice pro udělení autorských práv NANDA International, Inc.

Materiály uvedené v této knize podléhají autorským právům a vztahují se na ně všechny zákony týkající se autorských práv. Pro jakékoliv jiné využití než pro čtení nebo vyhledávání informací v knize v angličtině je nutná licence od společnosti Wiley.

Příklady takového opětovného použití mohou být následující:

- Vydavatelství, jiná organizace nebo osoba, která žádá o překlad celé knihy nebo jejích částí.
- Autor nebo vydavatelství, kteří chtějí využít celou taxonomii ošetrovatelských diagnóz nebo jejích částí v komerčně dostupných učebnicích nebo ošetrovatelských příručkách.
- Autor nebo společnost, kteří chtějí použít taxonomii ošetrovatelských diagnóz v audiovizuálních materiálech.
- Softwarový vývojář nebo dodavatel počítačové databáze pro záznamy o pacientech, kteří chtějí použít taxonomii ošetrovatelských diagnóz v angličtině v softwarovém programu nebo v aplikaci (např. elektronický zdravotní záznam, e-learningový kurz, elektronická aplikace pro smartphone nebo pro jiné elektronické zařízení).
- Ošetrovatelská škola, výzkumník, profesní organizace nebo zdravotnická organizace, kteří chtějí použít taxonomii ošetrovatelských diagnóz ve vzdělávacím programu.
- Výzkumník, jenž chce využít taxonomii pro nekomerční akademický výzkum. Prosíme, mějte na paměti, že návrh bude postoupen společností Wiley společnosti NANDA-I ke schválení před tím, než bude souhlas udělen. Výzkumníkům se doporučuje, aby předložili výsledky svého výzkumu v časopise *International Journal of Nursing Knowledge*, případně také na konferenci NANDA.
- Nemocnice, jež chce integrovat taxonomii ošetrovatelských diagnóz do svých elektronických zdravotních záznamů.
- Jakékoliv z výše uvedených využití v jiném jazyce než v angličtině.

Veškeré žádosti prosím zasílejte e-mailem na: **nanda@wiley.com** nebo poštou na:

NANDA International Copyright Requests
Global Rights Department
John Wiley & Sons, Ltd
The Atrium
Southern Gate
Chichester
West Sussex
PO19 8SQ
UK

Obchodní podmínky překladu

Plné znění podmínek pro překlady je následující:

- V době vydání nové edice nedojde ke zpětnému odkupu neprodaných výtisků jakýchkoliv překladů společnostmi Wiley nebo NANDA-I.
- Vydavatelé nesmí přidávat ani odstraňovat jakýkoliv obsah z původní verze poskytnuté společností Wiley. Toto zahrnuje přidání předmluv, nových úvodů nebo komentářů od překladatelů či jiných stran. Jedinou výjimkou, kterou lze učinit, je přidání překladatelů každé verze pod jméno editora. Ti by však měli být označeni jako překladatelé (ne jako autoři nebo editoři).
- Budeme vyžadovat, aby vydavatelé uvedli jméno, kvalifikaci a životopis hlavního překladatele ke schválení před tím, než se začne publikace překládat.
- Vydavatelé musí předložit společnosti Wiley pro schválení NANDA-I také design obálky a rukopis překladu dříve, než dojde k vytištění překladu. NANDA-I vyžaduje pro dokončení tohoto schvalovacího procesu až 12 týdnů, proto by tato doba měla být započítána do vašeho harmonogramu tvorby.
- Veškeré změny vyžadované NANDA-I musí být do překladu začleněny a vydavatelé budou muset předložit doklady stránek k závěrečné kontrole před vytištěním překladu.

Vydavatelé rovněž budou muset udělit společnosti Wiley právo opětovně využívat a licencovat překlad třetím stranám v elektronickém formátu. Za tímto účelem bude ve všech licencích k překladu v upravené verzi uvedena následující klauzule:

Majitel (práv) bude mít neexkluzivní právo použít překlad v jakémkoliv již známé nebo v budoucnu vynalezené elektronické podobě („elektronická práva“), aktualizovat nebo nechat jiné, aby aktualizovali elektronickou verzi překladu v době, kdy budou dostupná nová vydání díla, a sublicencovat tato práva třetím osobám. Vydavatel musí informovat majitele o jakémkoliv vhodné třetí straně, která by mohla mít zájem o licenci k elektronickým právům od majitele. Vydavatel musí poskytnout digitální soubory pro překlad majiteli v předem odsouhlaseném formátu, jakmile to bude možné, ale nejpozději xx měsíců po podpisu této smlouvy. Vzhledem k předchozím právům uvedeným v tomto ustanovení 1(e) musí majitel vyplatit vydavateli roční licenční poplatek, který bude sjednán.

Aby nedošlo k pochybnostem, chceme zdůraznit, že toto se netýká práv k elektronickým knihám (nezkrácená doslovná elektronická vydání tištěné verze překladu), ale např. využití při vývoji software.

Předmluva

Vydání textu NANDA International, Inc., *Ošetrovatelské diagnózy: definice a klasifikace 2015–2017* uvádí klinicky aplikovatelnější diagnózy, což je výsledek zaměření Výboru pro vývoj diagnóz na možné překlady názvů diagnóz, definic, určujících znaků, souvisejících faktorů a rizikových faktorů. V minulosti se mnoho sester dotazovalo na možnosti využití naší práce ve svých zemích, kde platí různé zákony. Ve vydání 2015–2017 jsme zapracovali množství změn tak, aby byla zohledněna různorodost a rozdíly v praxi v různých částech světa. Nejnovější vydání není považováno pouze za ošetrovatelský jazyk, ale po pravdě řečeno za základ ošetrovatelských znalostí. Tyto nové a revidované diagnózy jsou založeny na předložených důkazech z celého světa, jsou předkládány sestrami, přezkoumávány a revidovány sestrami a schvalovány odbornými sestrami pro diagnostiku, výzkumníky i pedagogy. Aktuální vydání s 26 novými ošetrovatelskými diagnózami a 14 revidovanými diagnózami zvyšuje aplikovatelnost v různých kulturách. Kromě toho text publikace obsahuje změny oficiálních definic kategorií ošetrovatelských diagnóz NANDA-I (zaměřených na problém, riziko a podporu zdraví) a celkovou definici ošetrovatelské diagnózy. NANDA International, Inc. (NANDA-I) je nezisková členská organizace. To znamená, že kromě funkcí v managementu a administrativě se všechny naše práce provádějí za pomoci dobrovolníků. Mezi dobrovolníky NANDA-I jsou nebo v minulosti byli jedni z nejtalentovanějších vědeckých pracovníků a akademiků. Na rozdíl od většiny podnikatelských subjektů neexistuje kancelář, kde by vědečtí pracovníci z oboru ošetrovatelství pracovali na ošetrovatelských diagnózách. Dobrovolníci jsou lidé jako vy nebo já, kteří věnují svůj čas a odborné znalosti NANDA-I, a to z důvodu svého pevného přesvědčení o důležitosti péče o pacienta a přínosu, který ošetrovatelství a sestry mají pro společnost.

S každým novým vydáním naší práce vznikají další překlady. Jsem potěšena, že vychází v mnoha jazycích. Vztah mezi NANDA-I a nakladatelstvím Wiley Blackwell se rozvíjí pět let. Jednou z dohod je zajistit, aby každý překlad byl přesný a precizní. Společně s našimi vydavateli máme vypracován silný mechanismus pro zajištění kvality s cílem zajistit přesnost každého překladu. Zdrojovým dokumentem pro každý překlad je vždy americká verze angličtiny. Jsme pevně odhodláni zajistit integritu naší práce po celém světě a přizvat vás, abyste nás podpořili v tomto úsilí s cílem zlepšit bezpečnost pacientů a konzistentnost vysoce kvalitní péče založené na důkazech. Jako nezisková organizace samozřejmě potřebujeme zdroj příjmů pro svůj provoz, pořádání schůzí našich výborů a správní rady, financování naší webové stránky a vědomostní základny i pro podporu edukačních nabídek a konferencí po celém světě, který pochází z licencí, jež prodáváme pro vydávání a používání naší práce v elektronické podobě. Poprvé v letošním roce budeme nabízet elektronickou aplikaci terminologie NANDA-I, doplněnou o funkce pro posuzování a podporu rozhodování u některých z nejčastěji používaných diagnóz. Tento typ práce také vyžaduje finanční prostředky pro vývoj a testování.

Jako mezinárodní organizace si opravdu vážíme kulturní rozmanitosti a rozdílů v praxi. Nicméně jako poskytovatel světově nejúspěšnějšího standardizovaného ošetrovatelského diagnostického jazyka a znalostí máme povinnost poskytnout vám přesně toto: standardizované ošetrovatelské diagnostické znalosti. Neakceptujeme

změny diagnóz na žádost překladatelů nebo klinických specialistů v jediném vydání v určitém jazyce, kdy diagnóza není využitelná v dané kultuře, a to z toho důvodu, že jsme hluboce přesvědčeni o klinickém přínosu ošetrovatelských diagnóz pro různé kultury a specializace. Nedomníváme se, že bychom měli v naší publikaci podporovat cenzuru klinických informací. Jako registrovaná zdravotní sestra jste v rámci své praxe odpovědná za příslušnou diagnózu a používání vhodných termínů. Pro všechny z nás by bylo jednoznačně nevhodné používat každou diagnózu uvedenou v tomto vydání, jelikož nikdo z nás není kompetentní ve všech oblastech ošetrovatelské praxe. Klinické zdravotní sestry jsou reflexními praktiky; ústřední složkou bezpečné praxe je důkladně pochopit vlastní klinické kompetence. Je velmi pravděpodobné, že v tomto vydání existují četné diagnózy, které ve své praxi nikdy nepoužijete; jiné můžete používat denně. To je spojeno také s problematikou kulturní aplikovatelnosti. Pokud při studiu tohoto vydání objevíte diagnózu, jež není použitelná pro vaši praxi nebo kulturu, je čistě na vás, zda ji využijete, nebo ne. Na základě svých klinických zkušeností registrované sestry bych vás však chtěla požádat, abyste diagnózy, které se mohou na první pohled zdát kulturně nevhodné, úplně neignorovali. Žijeme v transkulturní a velmi mobilní společnosti a zkoumání diagnóz, jež se mohou zpočátku zdát neobvyklé, může posunout vaše myšlení a otevřít nové možnosti a chápání. To vše je součástí reflexního a celoživotního vzdělávání praktiků.

Každá diagnóza je výsledkem práce jednoho či více dobrovolníků nebo uživatelů NANDA-I, většina z nich má definovanou znalostní základnu. Každá nová a revidovaná diagnóza byla vypilována a prodiskutována členy Výboru pro vývoj diagnóz předtím, než byla nakonec předložena členům NANDA-I k hlasování o schválení. Nová nebo revidovaná diagnóza byla do tohoto vydání zařazena pouze v případě, pokud pro její zařazení naši členové hlasovali. Nicméně pokud máte pocit, že konkrétní diagnóza je nesprávná a vyžaduje revizi, uvítáme vaše názory. Měli byste se obrátit na předsedu Výboru pro vývoj diagnóz prostřednictvím naší webové stránky. Uvedte co nejvíce důkazů podporujících vaše stanovisko. Tímto způsobem, spíše než změnou jen jednoho překladu nebo vydání, můžeme zajistit, že naše znalosti o ošetrovatelských diagnózách budou mít nadále integritu a konzistentnost a že všichni budou mít prospěch z moudrosti a práce jednotlivých badatelů. Můžete předkládat nové diagnózy stejně jako revize současných diagnóz podle směrnic pro předkládání diagnóz, které naleznete na naší webové stránce.

Jednou z klíčových událostí ohledně členství v NANDA-I za posledních několik let byl vzdělávací obsah vydaný *Artmed/Panamericana Editora Ltda.* (Porto Alegre, Brazílie), který kompiluje vzdělávací moduly publikované v portugalštině a známé jako PRONANDA. Obdobná nabídka bude brzy k dispozici ve španělštině. Další novinkou je databáze NANDA-I pro výzkumné pracovníky a další, kteří potřebují vytvořit elektronický obsah. Výbor pro vzdělávání a výzkum připravuje nové vzdělávací materiály, jež mají pomoci s procesem vzdělávání. Cílem našeho nového vydání je podpořit ty, kteří se učí diagnostikovat, a umožnit těm, kdo činí rozhodnutí, přístup k informacím o diagnózách, jež popisují problémy, rizika a potřeby pro podporu zdraví osob, rodin, skupin a komunit. Já osobně jsem se velmi zajímala o členství v NANDA-I, protože základ ošetrovatelských znalostí je nezbytný při vytváření logiky podpory klinického rozhodování pro systémy elektronických zdravotních záznamů a pro analýzu dat. Chtěla bych pochválit práci všech dobrovolníků NANDA-I, členů výboru, předsedů a členů

správné rady, poděkovat za jejich čas, odhodlání, nadšení a neustálou podporu. Chci poděkovat našim zaměstnancům, vedeným CEO/výkonnou ředitelkou dr. T. Heather Herdmanovou, za jejich úsilí a podporu. Oceňuji partnerství se společností Wiley-Blackwell stejně jako naše překladatelské a celosvětové publikační partnery, kteří podporují šíření znalostí a databáze vyvinuté NANDA-I.

Moje zvláštní poděkování patří členům Výboru pro vývoj diagnóz za jejich vynikající a včasné úsilí přezkoumat a upravit diagnózy, jež jsou hlavní částí této knihy, a to zejména předsedkyni dr. Shigemi Kamitsuru za vedení Výboru pro vývoj diagnóz od roku 2010. Tento skvělý výbor se zastoupením v Severní a Jižní Americe, Evropě i Asii je skutečným „motorem“ znalostí NANDA-I a já hluboce obdivuji neuvěřitelně komplexní práci všech dobrovolníků. Když jsem se poprvé před 30 lety dozvěděla o existenci ošetrovatelských diagnóz a naučila se je používat, nedokázala jsem si představit, že budu jednoho dne prezidentkou NANDA-I a budu stanovovat program pro toto neuvěřitelné množství ošetrovatelských znalostí. Uvítala jsem příležitost vykonávat dobrovolnou činnost pro NANDA-I, protože shledávám velkou důležitost v rozvíjení důležitých a užitečných znalostí pro podporu sester a studentů ošetrovatelství. Všechny registrované sestry a pokročilé praktické sestry činí klinická rozhodnutí v rámci své praxe, vzdělávání, administrace procesů kritického myšlení a vytváření systémů podpory klinického rozhodování. Proto má NANDA International, Inc., nadále svou roli při zlepšování kvality péče založené na důkazech a bezpečnosti péče o pacienty a zůstává hlavní základnou znalostí pro ošetrovatelské profesionály.

Jane M. Brokelová, PhD, RN, FNI
Prezidentka NANDA International, Inc.

Úvod

Tato kniha je rozdělena do čtyř částí.

- **Část 1** obsahuje úvod do taxonomie ošetrovatelských diagnóz NANDA International, Inc. (NANDA-I). Taxonomie II řadí diagnózy do domén a tříd. Jsou zde uvedeny informace o diagnózách, které jsou nové nebo byly odstraněny z taxonomie během posledního cyklu přezkoumání.
- **Část 2** obsahuje kapitoly týkající se hodnocení a klinického posouzení základů ošetrovatelské diagnózy. Tyto kapitoly jsou psány především pro studenty, kliniky a pedagogy. Doprovodná webová stránka obsahuje výukové materiály určené pro studenty a učitele k lepšímu pochopení a využití tohoto materiálu pro výuku. Změny kapitol byly provedeny na základě nesmírně užitečné zpětné vazby od čtenářů z celého světa a otázek, které jsme každodenně dostávali na NANDA International, Inc.
- **Část 3** obsahuje základní obsah publikace *Ošetrovatelské diagnózy: definice a klasifikace NANDA International: 235 diagnóz, včetně definic, určujících znaků, rizikových faktorů a souvisejících faktorů*. Tyto diagnózy jsou rozděleny do kategorií za použití taxonomie II a seřazeny v pořadí doména, třída a poté abecedně v rámci každé třídy (v anglickém jazyce) podle ohnisek jednotlivých diagnóz. Doporučujeme, aby všechny překlady zachovaly toto pořadí (doména, třída a abecední pořadí podle anglického jazyka) tak, aby se usnadnila diskuze mezi různými jazykovými skupinami.
- **Část 4** obsahuje informace, které se vztahují přímo k NANDA International. Jsou zde uvedeny informace o procesech a postupech týkajících se přezkoumávání diagnóz NANDA-I, proces předkládání a úroveň kritérií důkazů. Je zde také uveden terminologický rejstřík. Na závěr jsou uvedeny údaje týkající se organizace a výhod členství.

Jak používat tuto knihu

Jak bylo uvedeno výše, jsou zde uvedeny ošetrovatelské diagnózy v pořadí doména, třída a poté abecedně v rámci každé třídy (v anglickém jazyce) podle ohnisek jednotlivých diagnóz. Například *Zhoršený postoj* je uveden pod doménou 4 (Aktivita/odpočinek), třída 2 (Aktivita/cvičení):

Doména 4: Aktivita/odpočinek

Třída 2: Aktivita/cvičení

Zhoršený **postoj** (00238)

Doufáme, že uspořádání publikace *Ošetrovatelské diagnózy: definice a klasifikace NANDA International 2015–2017* umožní její efektivní a účinné použití. Uvítáme vaše připomínky. Máte-li návrh, pošlete jej prosím e-mailem na adresu: execdir@nanda.org.

O webové stránce

Kniha je spojena s webovou stránkou:

www.wiley.com/go/nursingdiagnoses

Webová stránka obsahuje:

- videa
- reference
- webové odkazy

Část 1

Změny v terminologii NANDA International

Úvod	3
Co je nového ve vydání <i>Diagnózy a klasifikace 2015–2017</i> ?	4
Poděkování	4
Změny diagnóz pro podporu zdraví a rizikových diagnóz	5
Nové ošetřovatelské diagnózy 2015–2017	5
Revidované ošetřovatelské diagnózy 2015–2017	7
Změny v zařazování aktuálních diagnóz v rámci taxonomie II NANDA-I 2015–2017	7
Revize názvů ošetřovatelských diagnóz v taxonomii II NANDA-I 2015–2017	10
Ošetřovatelské diagnózy vyřazené z taxonomie II NANDA-I 2015–2017	11
Standardizace pojmů diagnostických indikátorů	12
Další změny ve vydání 2015–2017	13

Úvod

T. Heather Herdmanová, RN, PhD, FNI

V této části jsou uvedeny úvodní informace o novém vydání *taxonomie NANDA International, Inc., 2015–2017*. Jedná se o přehled hlavních změn tohoto vydání: nové a revidované diagnózy, změny v zařazování v rámci taxonomie, změny názvů diagnóz a diagnózy, které byly odstraněny nebo dočasně vyřazeny.

Jsou zde uvedeni jednotlivci a skupiny, kteří předložili ke schválení nové nebo revidované diagnózy. Historický přehled předkladatelů kompletní terminologie NANDA-I, jenž byl vytvořen Betty Ackleyovou pro předchozí vydání této knihy, byl aktualizován a nyní je k dispozici na našich webových stránkách www.nanda.org.

K dispozici je také popis redakčních změn. Čtenáři si mohou povšimnout, že téměř v každé diagnóze došlo k nějaké změně a že jsme zapracovali na sjednocení pojmů v rámci našich diagnostických indikátorů (určujících znaků, souvisejících faktorů, rizikových faktorů). Obzvláště bych chtěla poděkovat dr. Susan Gallagher-Lepakové z univerzity Green Bay College ve Wiskonsinu, která se mnou po dobu několika měsíců spolupracovala na sjednocování těchto termínů. Také bych chtěla poděkovat spolu-editorce dr. Shigemi Kamitsuru, která revidovala a upravovala naši práci, jež se k nám poté vrátila ke schválení. Tento proces byl namáhavý, vyžadující revidování více než 5600 jednotlivých pojmů! Avšak standardizace těchto termínů nyní umožňuje kódování všech diagnostických indikátorů, umožňuje je využívat jako hodnotící data v rámci elektronických zdravotních záznamů, což vede k vytváření nástrojů pro podporu důležitých klinických rozhodnutí pro profesionální zdravotní sestry. Tyto kódy jsou nyní k dispozici na webové stránce NANDA-I.

Co je nového ve vydání *Diagnózy a klasifikace 2015–2017?*

Změny v tomto vydání byly provedeny na základě zpětné vazby od uživatelů. Reagují jak na potřeby studentů, tak kliniků, stejně jako poskytují dodatečnou podporu edukátorům. Všechny kapitoly v tomto vydání jsou nové, s výjimkou kapitoly *Taxonomie NANDA-I: Specifikace a definice*, která shrnuje, co jsme zjistili v předchozím vydání. Učitelé a studenti, kteří rozmnožují informace uvedené v těchto kapitolách, mohou využít související webové prezentace; kapitoly umožňující využívání těchto doprovodných podpůrných nástrojů jsou označeny ikonami.

Je zde také uvedena nová kapitola se zaměřením na *často kladené otázky*. Jedná se o nejčastější otázky, které dostáváme prostřednictvím internetové stránky NANDA-I a při našich prezentacích na konferencích po celém světě.

Poděkování

Je samozřejmé, že několik jednotlivců věnovalo práci pro NANDA International, Inc. (NANDA-I) spoustu času a úsilí, aby zlepšili terminologii a taxonomii NANDA-I. Tento text představuje vyvrcholení neúnavné dobrovolné práce skupiny velmi oddaných, extrémně talentovaných jedinců, kteří vyvinuli, revidovali a zkoumali ošetrovatelské diagnózy více než 40 let.

Dodatečně bychom chtěli osobně poděkovat a vyjádřit uznání za jejich příspěvek k textu tohoto konkrétního vydání NANDA-I následujícím osobám:

Autoři kapitol

- Základy ošetrovatelské diagnózy – Susan Gallagher-Lepaková, PhD, RN

Recenzenti kapitol

- Úvod do taxonomie NANDA-I – Kay Avantová, PhD, RN, FNI, FAAN; Gunn von Kroghová, RN, PhD

Recenzent standardizace diagnostických pojmů

■ Susan Gallagher-Lepaková, PhD, RN

Pokud máte nějaké dotazy nebo pokud objevíte nějaké chyby nebo nedostatky, kontaktujte nás prosím na excedir@nanda.org, abychom mohli tyto nedostatky v budoucím vydání a překladu opravit.

T. Heather Herdmanová, PhD, RN, FNI

Shigemi Kamitsuru, PhD, RN, FNI

editorky

NANDA International, Inc.

Změny diagnóz pro podporu zdraví a rizikových diagnóz

V tomto období byly definice ošetrovatelských diagnóz celkově pozměněny. Ke změnám došlo z důvodu nového způsobu definování rizikových diagnóz a diagnóz pro podporu zdraví. Tyto změny v každé definici těchto diagnóz proto prosím vezměte na vědomí. Změny byly představeny členům NANDA-I a schváleny prostřednictvím online hlasování.

U rizikových diagnóz byl z definice odstraněn pojem „riziko“ a byl nahrazen pojmem „náchylnost“.

Diagnózy pro podporu zdraví byly změněny tak, aby definice odrážely skutečnost, že tyto diagnózy jsou vhodné pro použití v jakékoliv fázi vývoje zdravotního stavu, a to tak, že není vyžadován stav rovnováhy nebo zdraví. Podobně jsme museli upravit i určující znaky u těchto diagnóz, protože v mnoha případech popisovaly zdravé a stabilní stavy. Všechny z určujících znaků nyní začínají frází „vyjadřuje touhu zlepšit“, protože podpora zdraví vyžaduje ochotu pacienta zlepšit jeho aktuální stav, ať už to znamená cokoliv.

Nové ošetrovatelské diagnózy 2015–2017

Výboru pro vývoj diagnóz NANDA-I byl předložen velký díl práce na nových a revidovaných ošetrovatelských diagnózách, podstatná část byla předložena členům NANDA-I ke zvážení v tomto přezkumném cyklu. NANDA-I by chtěla využít této příležitosti a poblahopřát těm předkladatelům, kteří úspěšně splnili úroveň kritérií pro důkazy ve svých nově předkládaných nebo revidovaných diagnózách. Výborem pro vývoj diagnóz, správní radou NANDA-I a členy NANDA-I bylo schváleno 26 nových diagnóz (tab. I.1).

Tab. I.1 *Nové ošetrovateľské diagnózy NANDA-I 2015–2017*

Schválené diagnózy (nové)	Predkladateľ/é
Doména 1. Podpora zdravia	
Syndrom krehkosti ve stáří	Margarita Garrido Abejar; Ma Dolores Serrano Parra; Rosa Ma Fuentes Chacón
Riziko syndromu krehkosti ve stáří	Margarita Garrido Abejar; Ma Dolores Serrano Parra; Rosa Ma Fuentes Chacón
Doména 2. Výživa	
Obezita	T. Heather Herdman, PhD, RN, FNI
Nadváha	T. Heather Herdman, PhD, RN, FNI
Riziko nadváhy	T. Heather Herdman, PhD, RN, FNI
Doména 3. Vylučování a výměna	
Chronická funkční zácpa	T. Heather Herdman, PhD, RN, FNI
Riziko chronické funkční zácpy	T. Heather Herdman, PhD, RN, FNI
Doména 4. Aktivita/odpočinek	
Zhoršené sezení	Christian Heering, EdN, RN
Zhoršený postoj	Christian Heering, EdN, RN
Riziko sníženého srdečního výdeje	Eduarda Ribeiro dos Santos, PhD, RN; Vera Lúcia Regina Maria, PhD, RN; Mariana Fernandes de Souza, PhD, RN; Maria Gaby Rivero de Gutierrez, PhD, RN; Alba Lúcia Bottura Leite de Barros, PhD, RN
Riziko zhoršené kardiovaskulární funkce	María Begoña Sánchez Gómez, PhD(c), RN; Gonzalo Duarte Clíments, PhD(c), RN
Doména 5. Percepce/kognice	
Labilní ovládání emocí	Gulendam Hakverdioğlu, Yönt, PhD, RN; Esra Akin Korhan, PhD, RN; Leyla Khoshid, PhD, RN
Doména 9. Zvládání/tolerance zátěže	
Zhoršená regulace nálady	Heidi Björge, MnSc, RN
Doména 10. Životní principy	
Zhoršení svobodného rozhodování	Ruth Wittmann-Price, PhD, RN
Snaha zlepšit svobodné rozhodování	Ruth Wittmann-Price, PhD, RN
Riziko zhoršení svobodného rozhodování	Ruth Wittmann-Price, PhD, RN
Doména 11. Bezpečnost/ochrana	
Riziko poškození rohovky	Andreza Werli-Alvarenga, PhD, RN; Tânia Couto Machado Chianca, PhD, RN; Flávia Falci Ercole, PhD, RN
Riziko poranění močového ústrojí	Danielle Cristina Garbuio, MS; Elaine Santos, MS, RN; Emilia Campos de Carvalho, PhD, RN; Tânia Couto Machado Chianca, PhD, RN; Anamaria Alves Napoleão, PhD, RN
Riziko dekubitu	T. Heather Herdman, PhD, RN, FNI; Cássia Teixeira dos Santos, MSN, RN; Miriam de Abreu Almeida, PhD, RN; Amália de Fátima Lucena, PhD, RN

Tab. I.1 *Nové ošetrovateľské diagnózy NANDA-I 2015–2017 – pokračovanie*

Schválené diagnózy (nové)	Predkladateľ
Riziko predĺženia pooperačného zotavenia	Rosimere Ferreira Santana, PhD, RN; Dayana Medeiros do Amaral, BSN; Shimmenes Kamacael Pereira, MSN, RN; Tallita Mello Delphino, MSN, RN; Deborah Marinho da Silva, BSN; Thais da Silva Soares, BSN
Riziko narušenia integrity tkaní	Katiucia Martins Barros, MS, RN; Daclé Vilma Carvalho, PhD, RN
Riziko poškodenia sliznice úst	Emilia Campos de Carvalho, PhD, RN; Cristina Mara Zamarioli, RN; Ana Paula Neroni Stina, RN; Vanessa dos Santos Ribeiro, undergraduate student; Sheila Ramalho Coelho Vasconcelos de Moraes, MNSc, RN
Riziko hypotermie	T. Heather Herdman, PhD, RN, FNI
Riziko perioperatívnej hypotermie	Manuel Schwanda, BSc., RN; prof. Marianne Kriegl, Mag.; Maria Müller Staub, PhD, EdN, RN, FEANS
Doména 12. Komfort	
Porodná bolest	Simone Roque Mazoni, PhD, RN; Emilia Campos de Carvalho, PhD, RN
Syndrom chronickej bolesti	T. Heather Herdman, PhD, RN, FNI

Revidované ošetrovateľské diagnózy 2015–2017

V průběhu tohoto období bylo revidováno 14 diagnóz; z toho bylo 5 schváleno Výborem pro vývoj diagnóz (DDC) pomocí zrychleného revizního procesu a 9 bylo revidováno standardním revidovacím procesem. Tabulka I.2 ukazuje tyto diagnózy, zdůrazňuje revize, které byly u každé z nich učiněny, a uvádí předkladatele.

Změny v zařazování aktuálních diagnóz v rámci taxonomie II NANDA-I 2015–2017

Přezkoumání současné struktury taxonomie a umístění diagnóz v rámci této struktury vedlo k určitým změnám ve způsobu, jakým se nyní některé diagnózy zařazují v rámci taxonomie NANDA-I. V taxonomii NANDA-I bylo přemístěno 5 ošetrovateľských diagnóz. Tyto změny s jejich předchozím a novým umístěním v taxonomii jsou uvedeny v tabulce I.3.

Tab. I.2 Revidované ošetrovateľské diagnózy NANDA-I 2015–2017

Schválené diagnózy (revidované)	Revize				Revidovaná definice	Komentář	Předkladatel/é
	UZ vyjmuty	UZ přidány	SF/RF vyjmuty	SF/RF přidány			
Doména 2. Výživa							
Neefektivní kojení	1	1	1	10	X	▪ definice odráží změnu ohniska od vztahu matka/dítě k výživě ▪ 2 určující znaky převedeny k souvisejícím faktorům	T. Heather Herdman, RN, PhD, FNI
Přerušené kojení	6	1		1	X	▪ definice odráží změnu ohniska od vztahu matka/dítě k výživě	T. Heather Herdman, RN, PhD, FNI
Snaha zlepšit kojení	1	2			X	▪ 1 určující znak převeden k souvisejícím faktorům	T. Heather Herdman, RN, PhD, FNI
Zvýšený objem tekutin		2					Eneida Rejane Rabelo da Silva, ScD, RN; Quenia Camille Soares Martins, ScD, RN; Graziella Badin Aliti, ScD, RN
Doména 4. Aktivita/odpočinek							
Zhoršená tělesná pohyblivost		1					Eneida Rejane Rabelo da Silva, ScD, RN; Angelita Paganin, MSc, RN
Doména 7. Vztahy mezi rolami							
Riziko zátěže v roli pečovatele					X	▪ definice revidovaná tak, aby odpovídala definici zaměřené na problém	
Doména 10. Životní principy							
Duchovní strádání	4	7		11	X		Silvia Caldeira, PhD, RN; Emilia Campos de Carvalho, PhD, RN; Margarita Vieira, PhD, RN

Tab. I.2 Pokračování

Schválené diagnózy (revidované)	Revize			Revidovaná definice	Komentář	Předkladatel/é
	UZ výjimky	UZ přidány	SF/RF výjimky			
Doména 11. Bezpečnost/ochrana						
Riziko nerovnováhy tělesné teploty				10		T. Heather Herdman, RN, PhD, FNI
Hypertermie		9	1	3	X ▪ diagnóza revidovaná tak, aby obsahovala znaky novorozence	T. Heather Herdman, RN, PhD, FNI
Hypotermie		24	4	8	X ▪ diagnóza revidovaná tak, aby obsahovala znaky novorozence	T. Heather Herdman, RN, PhD, FNI
Prodloužení pooperačního zotavení	6	4	1	8		Rosimere Ferreira Santana, Associate PhD, RN; Shimmenes Kamacael Pereira, MSN, RN; Talita Mello Delphino, MSN, RN; Dayana Medeiros do Amaral, BSN; Deborah Marinho da Silva, BSN; Thais da Silva Soares, BSN; Marcos Venicius de Oliveira Lopes, PhD, RN
Narušená integrita tkáně			3	10	X	Katiucia Martins Barros, MS, RN; Dacié Vilma Carvalho, PhD, RN
Doména 12. Komfort						
Akutní bolest	6	6	1	3	X	T. Heather Herdman, RN, PhD, FNI
Chronická bolest	10	5	2	35	X	T. Heather Herdman, RN, PhD, FNI

UZ – určující znaky; SF – související faktory; RF – rizikové faktory.

Tab. I.3 Změny v zařazování ošetřovatelských diagnóz NANDA-I 2015–2017

Ošetřovatelská diagnóza	Předchozí zařazení		Nové zařazení	
	Doména	Třída	Doména	Třída
Noncompliance	Životní principy	Soulad hodnot/přesvědčení/jednání	Podpora zdraví	Management zdraví
Neefektivní kojení ¹	Vztahy mezi rolemi	Role pečovatелů	Výživa	Příjem potravy
Přerušené kojení ¹	Vztahy mezi rolemi	Role pečovatелů	Výživa	Příjem potravy
Snaha zlepšit kojení ¹	Vztahy mezi rolemi	Role pečovatелů	Výživa	Příjem potravy
Snaha zvýšit naději	Životní principy	Hodnoty	Sebepercepce	Sebepojetí
Riziko osamělosti	Sebepercepce	Sebepojetí	Komfort	Sociální komfort
¹ Nové zařazení je výsledkem revize diagnóz, včetně změn definic.				

Revize názvů ošetřovatelských diagnóz v taxonomii II NANDA-I 2015–2017

U 5 názvů diagnóz byly provedeny změny. Tyto změny a jejich zdůvodnění jsou uvedeny v tabulce I.4.

Tab. I.4 Revize názvů ošetřovatelských diagnóz NANDA-I 2015–2017

Předchozí název diagnózy	Nový název diagnózy	Zdůvodnění
Neefektivní management vlastního zdraví	Neefektivní management zdraví	Není nutné uvádět v názvu diagnózy „vlastního“, jelikož ohnisko je vždy zaměřené na jedince, pokud není uvedeno jinak.
Snaha zlepšit management vlastního zdraví	Snaha zlepšit management zdraví	Není nutné uvádět v názvu diagnózy „vlastního“, jelikož ohnisko je vždy zaměřené na jedince, pokud není uvedeno jinak.
Neefektivní management léčebného režimu v rodině	Neefektivní management zdraví v rodině	Definice je v souladu s diagnózami management zdraví jedinců, proto by měl název diagnózy odrážet stejný diagnostické ohnisko.
Zhoršená odolnost jedince	Zhoršená odolnost	Není nutné uvádět v názvu diagnózy „jedince“, jelikož ohnisko je vždy zaměřené na jedince, pokud není uvedeno jinak.
Riziko snížené odolnosti	Riziko zhoršené odolnosti	Diagnóza zaměřená na problém nese v názvu diagnózy zhoršená odolnost a definice diagnózy tomu odpovídá.

Ošetrovateľské diagnózy vyřazené z taxonomie II NANDA-I 2015–2017

Z taxonomie bylo odstraněno 7 ošetrovateľských diagnóz, a to buď proto, že byly určeny k odstranění, pokud nebudou aktualizovány na úrovni důkazů 2.1, kvůli změně v klasifikaci úrovně důkazů podporujících diagnózu, nebo proto, že byly nahrazeny novými diagnózami. Všechny diagnózy odstraněné z taxonomie jsou uvedeny v tabulce I.5.

Tab. I.5 Ošetrovateľské diagnózy odstraněné z taxonomie II NANDA-I 2015–2017

Název odstraněné diagnózy	Nový název diagnózy	Zdůvodnění
Porucha energetického pole (00050)	—	Odstraněna z taxonomie, ale přidělena úroveň důkazů (LOE) 1.2, teoretická úroveň pro vývoj a validaci (LOE 1.2 není přijatelná pro publikování a začlenění do taxonomie; veškerá v současnosti dostupná literatura pro podporu této diagnózy se týká spíše intervencí než ošetrovateľské diagnózy samotné).
Neprospívání dospělé osoby (00101)	Syndrom křehkosti ve stáří	Předchozí diagnóza byla nahrazena diagnózou novou.
Snaha zlepšit stav imunizace (00186)	—	Diagnóza byla připravena pro stažení ve vydání 2012–2014. Kromě toho je její obsah v současné době zahrnut v diagnóze Snaha zlepšit management zdraví .
Nevyvážená výživa : více než je potřeba organismu (00001)	Nadváha Obezita	Předchozí diagnóza byla nahrazena diagnózami novými.
Riziko nevyvážené výživy : více než je potřeba organismu (00003)	Riziko nadváhy	Předchozí diagnóza byla nahrazena diagnózou novou.
Syndrom zhoršené interpretace okolí (00127)	—	Diagnóza byla připravena pro odstranění ve vydání 2012–2014, pokud nebude dopracována tak, aby odpovídala definici syndromové diagnózy. Dosud se tak nestalo.
Opožděný růst a vývoj (00111)	—	Diagnóza byla připravena pro odstranění ve vydání 2012–2014, pokud nebude dopracována tak, aby byla oddělena ohniska (1) růstu a (2) vývoje do oddělených diagnostických konceptů. Dosud se tak nestalo.

Standardizace pojmů diagnostických indikátorů

V posledních dvou vydáních této knihy se postupně pracovalo na sjednocování termínů používaných pro určující znaky, související faktory a rizikové faktory. K této práci bylo přistoupeno se vši vážností, přičemž několik měsíců práce bylo věnováno přezkumu, revizi a standardizaci použitých pojmů. Nebyl to snadný úkol, zahrnoval mnoho hodin přezkumu, rešerší, diskuzí a konzultací s klinickými odborníky z různých oborů.

Postup, který jsme použili, zahrnoval individuální přezkoumání přidělených domén, po němž následovalo druhé nezávislé přezkoumání aktuálních a nově doporučených pojmů. Dva recenzenti se poté spojili buď osobně, nebo prostřednictvím videokonference přes internet a přezkoumali společně každý řádek potřetí.

Po dosažení jejich konsenzu vzal stávající pojmy a doporučené pojmy třetí recenzent a nezávisle je přezkoumal. Veškeré nesrovnalosti jsme řešili tak dlouho, dokud jsme nedosáhli vzájemné shody. Po dokončení celého procesu u každé diagnózy, včetně nových i revidovaných, začal proces filtrování podobných pojmů. Například jsme vyhledali každý pojem začínající „pulmo-“, abychom dosáhli používání konzistentních pojmů. Také jsme filtrovali běžné obraty, jako např. sděluje; uvádí; konstatuje; nedostatek; nedostatečný; neadekvátní; nadbytek atd. Pokračovali jsme takto, dokud náš tým nenalezl další pojmy, které ještě nebyly revidovány.

Přesto, že víme, že práce ještě není hotová, není dokonalá a uživatelé jistě mohou nesouhlasit s některými změnami, které jsme provedli, můžeme sdělit, že tato publikace obsahuje více než 5600 diagnostických indikátorů v rámci použité terminologie. Jsme přesvědčeni, že jsme se prvního pokusu o standardizaci těchto pojmů zhostili dobře.

Přínos této standardizace je velký, ale tyto tři věci jsou asi nejdůležitější:

1. **Překlady je třeba zlepšit.** U předchozích dvou vydání jsme obdrželi mnoho dotazů, které bylo obtížné zodpovědět. Například:
 - a) Když v angličtině použijete slovo *lack*, znamená to *absence*, nebo *nedostatek*? Odpověď často zní „obojí“! Ačkoliv dvojí význam tohoto slova je v angličtině přijímán bez problémů, nejasnosti v jakémkoliv jazyce nijak nepomáhají klinikům, kteří mají tyto informace využívat. Takové pojmy, ve kterých by významově bylo použito jiné slovo, je pak těžké překládat do jiných jazyků.
 - b) Z jakého důvodu jsou některé určující znaky uvedeny v jednotném čísle, zatímco v jiné diagnóze je stejný určující znak uveden v čísle množném (např. *absence blízké osoby/blízkých osob*, *absence blízké osoby*, *absence blízkých osob*)?
 - c) Existuje mnoho podobných pojmů, nebo jsou to příklady jiných pojmů používaných v terminologii? Například jaký je rozdíl mezi výrazy: *abnormální barva kůže* (např. *bledá*, *potemnělá*), *změny barvy*, *cyanóza*, *bledá*, *změny barvy kůže*, *mírná cyanóza*? Jsou rozdíly mezi nimi důležité? Mohly by být tyto pojmy spojeny v jeden? Některé překlady jsou téměř totožné (např. *abnormální barva kůže*, *změny barvy*, *změny barvy kůže*). Můžeme použít stejný pojem, nebo to musíme přeložit stejně, jak je to v angličtině?

Sjednocení těchto pojmů by nyní mělo překlad usnadnit, jelikož bude pro podobné diagnostické indikátory v celé terminologii použit jeden pojem.

- 2. Měla by se zlepšit jasnost pojmů pro kliniky.** Pro studenty i praktikující sestry je matoucí, když vidí u různých diagnóz podobné, jen mírně odlišné pojmy. Jsou totožné, nebo je tam jemný rozdíl, který nechápou? Proč to NANDA-I nemůže napsat jasněji? A co všechna ta „například“ v terminologii? Jsou tam uvedena kvůli výuce, pro objasnění, nebo pro vyjmenování všech možných příkladů? Zdá se, že jde o směsici všech těchto důvodů v rámci terminologie.

Povšimnete si, že mnoho z těchto „například“ již bylo odstraněno, pokud jsme neměli pocit, že je opravdu nutné objasnit záměr. „Tipy pro výuku“, které byly uvedeny v závorkách, byly rovněž odstraněny – do terminologie nepatří. Udělali jsme vše pro to, abychom pojmy zjednodušili a standardizovali, kdykoliv to bylo možné.

- 3. Tato práce umožnila kódování diagnostických indikátorů,** což pomůže v jejich využití při zaplnění databáze posouzení v rámci elektronických zdravotních záznamů a zvýší dostupnost nástrojů napomáhajících rozhodování ohledně přesnosti v diagnostikování a spojování diagnózy s vhodnými ošetrovatelskými plány. Ačkoliv jsme v tomto vydání taxonomie neuváděli kódy slovních obrátů, seznam všech diagnostických indikátorů, včetně jejich kódů, je k dispozici na webové stránce NANDA-I. Doporučujeme, aby se tyto kódy používaly ve všech publikacích, a tím se zajistila přesnost překladu.

Další změny ve vydání 2015–2017

Seznam diagnostických indikátorů jsme zkrátili dvěma dalšími způsoby. Zaprvé jelikož určující znaky jsou popsány jako znaky, které lze pozorovat, což znamená vidět nebo slyšet, odstranili jsme výrazy jako např. „pozoroval“ a „sděluje“, takže už není nutné mít dva pojmy, které se týkají stejných dat. Například v minulosti existovaly dva rozdílné určující znaky pro bolest, *uvádí bolest* a *pozorované známky bolesti*. V tomto vydání najdete pouze *bolest*, kterou lze buď pozorovat, nebo uvádět.

Zadruhé některé z podkategorií pojmů mohly být smazány (např. objektivní/subjektivní), protože už nejsou zapotřebí. Další vymazání se týkalo farmak zařazených do podkategorie farmaka.